

Akadályok a hulladékgazdálkodásban

A szemét útja

Fotó: Nagy Tibor

A hulladékgazdálkodás komplex, többszereplős iparág. Ha egy-két szereplő rosszul teljesít, a végeredmény csapnivaló lesz. Több mint három évtizede várjuk a színvonalat, azt, hogy Marosvásárhely szép tiszta város legyen, olyan, ahol nem ömlik a szemét az utcára, ahol portalanítyják az utcákat és a járdát, ahol gondozottak a zöldövezetek, virágosak a parkok, s ahol kellemes környezetben lehet élni. Ez az elvárás egyelőre nem teljesült, a város egyre szemetesebb, annak ellenére, hogy a megyei integrált hulladékgazdálkodási infrastruktúra megépítésével az európai felzárkózásra, a hulladék szelektív gyűjtésére kaptunk ígéretet, több ízben is. Folyamatosan lakossági panaszáraddal szembesülünk, és valamiféle tehetetlenség folytán mégsem lehet megoldani a szeméttügyet, mintha valaki szántsándékkal fékezne a dolgokat.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 7. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

A korrekt tájékoztatás joga

A Maros Megyei Fogyasztóvédelmi Hivatal helyettes főfelügyelőjét, Achim Marcelát a fogyasztói tudatosságról, az elmúlt évek tapasztalatairól és a jelenlegi fogyasztói panaszok orvoslásáról kérdeztük.

2.

János vitéz – bemutató az Ariel színházban

A körülbelül 80 perces, a Jászai-díjas Barabás Olga által rendezett produkcióban teljes terjedelmében, szövegmodosítások nélkül hangzik el Petőfi elbeszélő költeménye, Szabó Dániel előadásában.

4.

Egyedülálló kiállítás

Megújult szemlélettel és újragondolt koncepcióval, a Magyar Géniusz program által finanszírozott korszerű kiállítással nyit novemberben a felújított Székely Nemzeti Múzeum Sepsiszentgyörgyön.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezményel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. március 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es** telefonszámot!

TRAGÉDIA

Nekem is volt egy fényevő rokonom! Ételmérgezésben halt meg. Elaludt a napon...

ALULNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

MÁRCIUS

18., szombat

A Nap kel
6 óra 30 perckor,
lenyugszik
18 óra 32 perckor.
Az év 77. napja,
hátravan 288 nap.

IDŐJÁRÁS

Napsütés

Hőmérséklet:
max. 11 °C
min. -1 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. március 17.

1 EUR	4,9200
1 USD	4,6271
100 HUF	1,2444
1 g ARANY	287,2080

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszás szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A város valós és rejtett arcai Művészeti diákok előadása a képtárban

Egyedien érdekes februári esemény volt a Maros Megyei Múzeum és a Művészeti Liceum együttműködése nyomán létrejött performance az ismert marosvásárhelyi festő, Pittner Olivér (1911–1971) életművét bemutató kiállítás képei között. Hogy miként függ össze a színészmesterség szakos XII. B osztályos diákok vizsgaelőadása és a Kultúrpalota második emeletének jobb szárnyában megtekinthető kiállítás? Nos, erre két magyarázat is elhangzott.

A festőtől nem állt messze a színház, hiszen Pittner Olivér 1946-ban a Székely Színház egyik megalapítója volt, mondta el a jelenlévőknek Oniga Erika művészettörténész, a Megyei Múzeum munkatársa. Más-

részt, ahogy a meghívóban olvashattuk, az előadás „élő kép”, „a modern világ röntgenfelvétele” egy mai városról, amelyhez a keretet, a különleges díszletet Pittner Olivér Erdély városairól festett képei jelentették.

Barabási Tivadar, a Művészeti Liceum tanárának tíz tanítványa választotta vizsgadarabként Gianina Cărbunariu *A tigris* című kortárs színházi szövegét, amelynek bemutatása a végzős diákok első nyilvános előadása volt a járványhelyzet kezdete óta.

Pittner Olivér kubizmusra emlékeztető városábrázolásai között Nagyszeben is megjelenik, ahol a diákok által előadott történet alapját képező esemény megtörtént. Az

előadás kezdetén a játékot vezető „dokumentarista” jelenti be, hogy a nagyszebeni állatkertből 2011-ben megszökött Mihaela, a nösténytigris, és órákon át sétált a városban (míg a nyomkövetők rátaláltak, elaltatták és végeztek vele). Képzelt városbeli barangolását változatos etnikumú és foglalkozású személyek vallomásán keresztül követi a dokumentarista, és a kibontakozó párbeszéd jó alkalmat teremtenek arra, hogy egy mai kelet-közép-európai „város” alapvető jellegzetességeit különböző szemszögekből is bemutassa. Az előadás során a tigrissel való találkozásukat elmesélők vallomásában az állat időnként egy városlakónak tűnik. Később derül ki, hogy identitása „megkérdőjelezhetetlen”, hiszen a helybeli állatkertben született. A fogság és a szabadság kérdése, a város működésében jelentkező hibák kerülnek felszínre a komikum mögött felsejlt (valójában elszomorító) képekben. Mindez a jelenetek közötti összekötő szerepét játszó dokumentarista által készített interjúkban, illetve a külföldi turisták által észlelt korántsem hízelgő jelenségekben elevenedik meg.

A diákok választása nem véletlen, hiszen „a város” jellegzetes ember- és állatfiguráit kellett hitelesen megformálniuk, ami alkalmat adott arra, hogy ebben a változatos, színes sokféleségben tehetségüket bizonyítsák. A nézőt pedig, ha akar, ha nem, állásfoglalásra kényszeríték, hiszen saját városára is jellemző „rendszerhibákon keresztül” szembesül a mindennapi kellemetlenségekkel.

A taxissal való párbeszédéből kiderül, hogy a város vonzó lenne, de a problémát a délről beözönlő hangoskodók okozzák. A két ittas hajléktalan párbeszédéből megtudjuk, hogy a „bundást” munkára fogták, ami nem tetszett neki, és amíg piát vásároltak, megszökött. A japán turista fényképezőgépe, amellyel sok képet készített a készsleges tigrisről, „eltűnik”, a francia turistának a kol-dusok okoznak kellemetlenséget.

Nagyszerűen előadott jelenet a varjú-, galamb- és verébpopulációt képviselő „egyedek” vallomása, akik kiállnak az állatok igazsága mellett, és felháborítónak tartják, hogy a varjakat ki akarják löni, ugyanakkor egyetértenek abban, hogy az állatok is sétálhatnak a városban. Ez ellen a mindennel megalkuvó veréb is egyetért, bár több verébtársával együtt a tigris a hűgát is megette. A gondjaival magára maradt nyugdíjas városlakó, akit egy színész alakít, és a dokumentarista adja az utasításokat, hogy milyen pozícióban hatásosabb a nyilatkozata, arról számol be, hogy panaszt csak a tigris hallgatta meg, aki lecsap a tömbházak mögött hangoskodó káromkodó, italozó fiatalokra, de mivel a rendőrség nem védi meg a rendet, három nap múlva minden kezdődik elölről. Jellegzetes problémát vet fel a bankjelenet is, ahol a tigris az idős, értetlenül álló kliens szerepét játssza, aki a bundájával garantál a felvett hitelért, de miután lelövik, a bank nem tudja rátenni a kezét a bundára – derül ki a főnök asszony és az alkalmazott ingerült párbeszédéből.

Végül az állatkertbe is eljutunk, ahol az anonim állatok mondanak véleményt a történekről: „az emberek szeretik látogatni az állatkertet, de nem szeretik, ha az állatok látogatják meg őket”. Majd azt is, hogy a történekről miatti folt esett a város becsületén, ezért az állatgon-

dozót, az igazgatót kitétték állásából, és veszélyes villamos kerítéssel vették körül az állatokat. A „biztonsági intézkedés” ellen hiába tiltakoznak, mert kisebbségben vannak, és a tigris okozta botrány lecsengése után továbbra minden szép és jó kell legyen.

A szerepét valamennyi diák átéléssel alakította, és csalogattak teremről teremre, hogy bejárjuk a kiállítást, egészen a gyökereig, azaz addig a teremig, ahol Pittner utolsó korszakának jellegzetes képei láthatók. Az állatkert lázadó lakóinak vallomásából pedig az derül ki, hogy a gyökereig kellene látni, hogy biztos alapokra épüljön fel az eszményi város, amely ma még csak a képzeletben létezik.

Népes közönség nézte végig az előadást, amelyről látszik, hogy valóban megérett a diákokban a mondanivaló, ezt előadásukkal bizonyították is, megnevetette vagy felháborodásra készítette a nézőket. Gratulálunk valamennyiüknek és vezetőjüknek, Barabási Tivadarnak, aki úgy irányította őket, hogy játékkal érzékeltetni tudják a szöveg nyilvánvaló és rejtett üzenetét. A szereplők: Balog Imre-Mátyás, Bálint Izabella, Cerech Romina-Roxana, Hunyadi Virág, Jakab Bernadett, Kodori András, Kovács Andrea, Vivien, Szabó Gy. Eszter, Szabó Z. L. Eszter és Szabó Erika. (bodolai)

Fogyasztók világnapja

A korrekt tájékoztatás joga

Március 15-e, az 1848–49-es forradalom és szabadságharc kitörésének napja a magyarok nemzeti ünnepe, harminc-három éve pedig a magyar sajtó napja is. A nemzeti ünnepünk fényében háttérbe szorul, de ugyanezen a napon tartják a fogyasztók világnapját is.

Szer Pálosy Piroska

John F. Kennedy amerikai elnök 1962-ben ezen a napon hirdette ki a négy alapvető fogyasztói jogot összefoglaló történelmi nyilatkozatát, mely a biztonsághoz, az információhoz, a választáshoz és a képviselővel való jogot tartalmazta. Ez volt az első alkalom, hogy bármely politikus ilyen jellegű alapelveket fogalmazott meg a fogyasztók védelmével kapcsolatban.

A Maros Megyei Fogyasztóvédelmi Hivatal helyettes főfelügye-

lőjét, Achim Marcelát a fogyasztói tudatosságról, az elmúlt évek tapasztalatairól és a jelenlegi fogyasztói panaszok orvoslásáról kérdeztük. A megye lakosságának tudatos fogyasztói magatartását jelzi, hogy tíz év alatt a duplájára nőtt a fogyasztóvédőkhez beérkező írásos panaszok száma. Míg 2013-ban Maros megyében 1.780 panaszt tettek le, idén, 2023-ban ez a szám 3.300. A panaszok nagy része, 45%-a a szolgáltatókat – víz-, áram-, gáz-, internet-, mobiltelefon-szolgáltató, posta – célozta. 15%-ban kész élelmiszertermékekre vonatkozó és vendéglátó egységekben tapasztalt rendellenességeket jeleztek a fogyasztók, 28%-ban a nem élelmiszertermékek garanciaidejének be nem tartását reklamálták. Ez utóbbiak 80%-ban online rendelt termékek voltak. A fennmaradó 12% képezi a lejárt szavatosságú élelmiszereket vagy olyanokat, amelyek kifüggesztett ára nem egyezett a kifizetett árral.

Az energiaár növekedését övező bizonytalanság kapcsán megtudtuk, hogy a villany- és gázzámlák hónapok óta csúszó kézbesítésével kapcsolatosan 58 panaszt jegyeztek a fogyasztóvédők. Kérdésünkre, hogy valamit sikerült-e megoldani az energiaszolgáltatók több hónapos késlekedése miatt, megtudtuk, hogy ugyanaz a magyarázat érkezett a fogyasztóvédelmi hivatalhoz is, mint amit elküldtek a fogyasztóknak online. A rendeletek, a kedvezmények besorolásának gyakori változtatása következtében a szolgáltatók digitális átállása több időt vett igénybe, azt pedig nem lehet semmilyen eszközzel befolyásolni. Túlszámlázás miatt két fogyasztó tett feljelentést, esetükben a szolgáltató újraszámította a fogyasztást, és kiegyeztek a felek.

Az intézmény vezetője hangsúlyozta, hogy csak személyesen vagy online, illetve postai úton lehet írásos panaszt benyújtani. És a termékkel vagy szolgáltatással

elégedetlen fogyasztónak bizonyítéka kell legyen a leírt panaszt illetően, illetve számla, nyugta, amivel a terméket megvásárolta vagy a szolgáltatást kifizette.

Négy területen nincs hatáskörük

A szerencsejátékok, biztosítások, orvosi műhibák esetén és a lakótársulások érintő panaszokkal azonban nem foglalkoznak a fogyasztóvédők. Amint hangsúlyozta, a szerencsejátékok terén észlelt rendellenességekkel az Országos Szerencsejáték-társaság, a járműbiztosításokkal a Pénzügyi Felügyelet, az orvosi műhibákkal a Romániai Orvosi Kollégium, a lakótársulások ügyintézésének hiányosságait az illetékes polgármesteri hivataloknak kell orvosolni.

Az árkedvezményeket hirdető betűtípusok használatára is kíváncsiak voltunk, mivel egyes termékeknél bevett gyakorlat, hogy öles betűkkel szerepel az alacsony ár, és aprókkal azok az információk, melyek értelmében csak akkor fizet a vásárló 50%-kal kevesebbet a második termékre, ha egyszerre kettőt vásárol. A főfelügyelő szerint

amenynyiben az információ szerepel a reklámhirdetésben, a betűk mérete nem számít. Feltétel azonban, hogy az üzlet polcán látható helyen ki legyen függesztve az árkedvezmény nélküli egy darab termék ára is.

Az intézmény vezetője hangsúlyozta a fogyasztóknak a tájékoztatáshoz való alapvető jogát és a tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek elsajátításához való jogát annak érdekében, hogy a különféle termékek és szolgáltatások között megfelelő információ birtokában választhasson. Ennek érdekében a félrevezető reklámok és címkézés, az élelmiszertermékek szavatossági ideje, a felhasznált alapanyagok, azok vegyi anyag-tartalmának ismerete is a fogyasztói jog részét képezi, akárcsak a versenyképes áron, kielégítő minőségben kínált termékek és szolgáltatások sorából való választás lehetősége. Ezt szolgálja a március 15-től életbe lépett rendelet alkalmazása, amivel az éttermek, gyorsétkezdék, kifőzdék, pizzázók stb. számára kötelezővé teszik az alapanyagok, fűszerek, adalékanyagok részletes leírását.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Művésza

SZERKESZTETTE:
KAÁLI NAGY BOTOND
1577. sz., 2023. március 18.

Nagy Attila

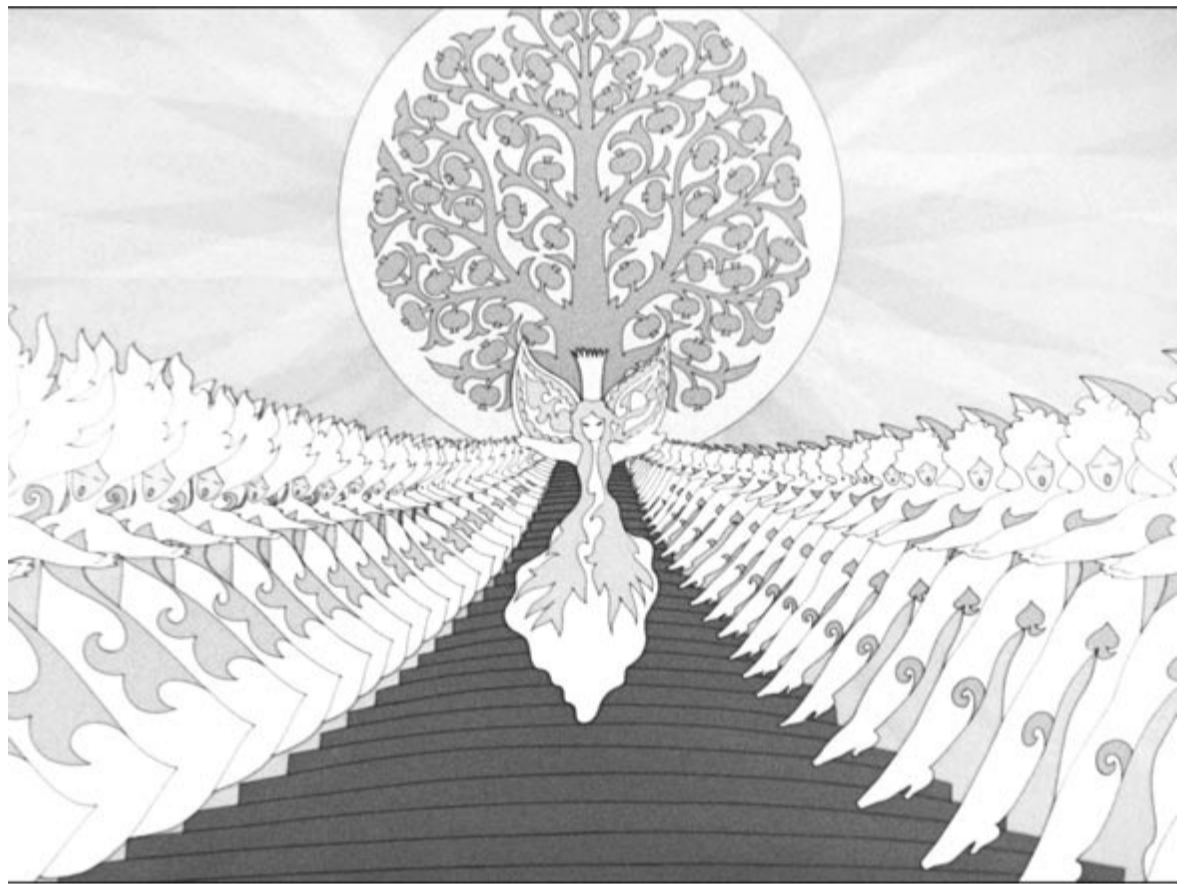
Ők, ketten

Anyám tereget babos ruhában,
A mindig szép, a mindig szorongó –
Angyal sem tudna szebben puhábban
Szellőt becézni, s Apám ingét...
(Ó, még ifjú korában!)

Apám – még Torján – figyeli csendben...
Fenyők zúgják a tavaszt, a napfényt!
Édesül ajkán a gyantaillat –
Anyám dúdol és abban ringat
Szerelmet s jövődő gyermekét...

Idő suhan, majd elül,
Egybefonja, mi szerte hül,
Mert a délutánt este váltja:
Csillagoktól dús a pára –
S minden, mi remény, egyre gyűl!

Kézenfogva lépnek a tájba,
Az érintések otthonába:
Anyám, a mindig szép s szorongó,
S Apám, a boldog –
Sosem borongó...

Jankovics Marcell: János vitéz, 1973

Átadták a Kossuth- és Széchenyi-díjakat

Ez évben is kitüntetések adományozott Novák Katalin, Magyarország köztársasági elnöke nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából. A Kossuth- és Széchenyi díjak átadására március 14-én, kedden került sor az Országházban.

2023-ban Kossuth-nagydíjat kapott: *iff. Sánta Ferenc*, a nemzet művésze, Kossuth-

és Liszt Ferenc-díjas hegedűművész, primás, Magyarország számára kivételesen értékes és korszakos jelentőségű életműve, a 19. és a 20. századi klasszikus és népszerű zeneirodalom magyar stílusban való tolmácsolása és az ország zenei kultúrájának részét képező cigánymuzsika magas szintű művelése terén példaadó művészi pályája, a Magyar Nemzeti Cigányzenekar alapítójaként, művészeti vezetőjeként és vezető primásaként több évti-

zede nagy sikereket arató előadóművészi tevékenysége elismeréseként.

Kossuth-díjat kapott:

Adamis Anna zeneszerző, költő, előadó-művész Magyarország számára kivételesen értékes, a hazai könnyűzenei életet gazdagító művészi pályája, a legnevesebb zenekarok számára írt ikonikus dalszövegei, generációk életérzését hűen közvetítő és évtizedek óta töretlen népszerűségnek örvendő slágerei elismeréseként;

Bukta Gyula Munkácsy Mihály-díjas képzőművész, érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes és nemzetközileg is kiemelkedő művészi pályafutása, a kortárs magyar képzőművészet formanyelvét a fotó, a videó és az installáció eszközeivel megújító, a klasszikus paraszti létformát és kultúrát sajátos motívumokkal ábrázoló művészi alkotómunkája elismeréseként;

Dráfi Máttyás Jászai Mari-díjas színművész, rendező, érdemes művész Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása, a magyar nyelv és kultúra megőrzését elkötelezetten szolgáló, a felvidéki magyarság művelődését meghatározó művészi munkája, a magyar színházművészet határokon átívelő népszerűsítése terén is példaadó előadói és vezetői tevékenysége elismeréseként;

Duba Gyula József Attila-díjas író, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása, elsősorban humoreszket, szatírákat, novellákat és irodalmi paródiákat is magába foglaló, gazdag alkotói életműve, a felvidéki magyarság létélményét szociografikus alapossággal, mégis lírai ma-

gasságokba emelkedő regényekbe és novellákba sűrítő művészete elismeréseként;

Kutas László szobrász- és éremművész Magyarország számára kivételesen értékes alkotótevékenysége és nemzetközileg is nagyra értékelt művészi pályája, szellemes komponálás és választékos anyaghasználat jellemezte, ugyanakkor kivételes formaérzék-ről tanúskodó művészete, a domborműveken és köztéri szobrok mellett a kispasztikák, illetve az emlékérmek terén is elsősorú tervezőmunkája elismeréseként;

Mezei Gábor Munkácsy Mihály-díjas belsőépítész, bútortervező, érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes, a magyar organikus belsőépítészet és a történelmi hagyományú bútorművéség egyik legeredetibb mestereként végzett, a Makovecz-életmű folytatása iránt elkötelezett és példaadó tervezőművészi életműve, szürreális bútorkompozícióival új minőséget és stílust létrehozó művészete elismeréseként;

Mihályi Gábor Harangozó Gyula-díjas koreográfus, rendező, kiváló és érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása, a hagyományt a modernitással mesterien ötvöző koreográfiai és rendezési, az autentikus formanyelvre építve a ma emberéhez szóló kortárs néptáncművészete és közösségformáló társulatvezetői munkája, a Magyar Állami Népi Együttes megújítása terén egyedülálló művészeti és vezetői tevékenysége elismeréseként;

Oberfrank Pál Jászai Mari-díjas színművész, rendező, érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja

(Folytatás a 4. oldalon)

Orbán János Dénes Babérkoszorú és József Attila-díjas költő, prózaíró, a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagja átveszi a Kossuth-díjat Novák Katalin köztársasági elnöktől a Kossuth- és Széchenyi-díjak, valamint a Magyar Érdemrend kitüntetések ünnepélyes átadásán, az 1848–49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen a Parlament kupolacsarnokában 2023. március 14-én. Az államfő mellett Orbán Viktor miniszterelnök (b2) és Kövér László, az Országgyűlés elnöke (b3). MTI/Koszticsák Szilárd

Petőfi 200

János vitéz – bemutató az Ariel színházban

Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója alkalmából az Ariel színház szeretettel várja János vitéz című, 10 éven felülieknek szánt előadását mutatja be ma, március 18-án, szombaton 18 órától. A körülbelül 80 perces, a Jászai-díjas Barabás Olga által rendezett produkcióban teljes terjedelmében, szövegmodosítások nélkül hangzik el Petőfi elbeszélő költeménye, Szabó Dániel előadásában. Az előadásban szereplő homokanimációt Cakó Ferenc készítette, akinek alkotásait Cannes-tól Berlinig szám-

talán nemzetközi filmfesztiválon díjazták. Kovács Károly zenéje élőben szólal meg a színpadon: Cseke Péter, Dull János és Gönczy Katalin több mint tíz hangszeren játszik, végigkísérve csaknem a teljes előadást. Az előadás látványvilágát Barabás Olga és Iszlai Erika tervezte, az alkotók a díszletelemeket, kellékeket és jelmezeket a környezetadaptatóság jegyében állították elő.

Ki ne ismerné az árva párszorlegény, Kukorica Jancsi történetét, akit a sors elszakít szerelmétől, és

akiből világhíres dalja, János vitéz lesz? De akárhánnyal kaland és hősi küzdelem várja őt vándorútján, János vitéz mégsem felejt el Iluska iránti szerelmét – míg végül Tündérországra, az örök boldogság hazájába újra meg nem találja őt. A Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója alkalmából készült előadásban a teljes mű elhangzik, élő zene és vetített homokanimáció kíséretében – írják az alkotók a produkcióról.

Az Ariel színház (Nyomda / Poligrafie u. 4.) nagytermében elő-

adandó produkciót a hónap folyamán március 20-án, hétfőn 11 órakor, március 21-én, kedden 18 órakor és március 26-án, vasárnap 11 órakor láthatja a közönség.

Helyfoglalás és információk a 0747-942-181-es telefon-számon (sms-ben is), valamint az arielszinhaz@gmail.com e-mail-címen. (Knb.)

Átadták a Kossuth- és Széchenyi-díjakat

(Folytatás a 3. oldalról)

Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása, színpadon, képernyőn és mozivászonon egyaránt emlékezetes és sikeres alakításai, a magyar kultúra közvetítése iránt elkötelezett, értékteljesítő és a kulturális életet gazdagító művészi és vezetői munkája elismeréseként;

Orbán János Dénes Babérkoszorú és József Attila-díjas költő, prózaíró, a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagja Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során a kortárs magyar irodalmat egyedi stílusú, formailag és nyelvilag is bravúros költeményeivel, prózáival és drámaival gazdagító írásművészete, valamint példaadó irodalomszervező és tehetséggondozó tevékenysége elismeréseként;

Perényi Eszter Liszt Ferenc-díjas hegedűművész, kiváló és érdemes művész, professor emeritus Magyarország számára kivételesen értékes hegedűművészi pályája, a kortárs magyar zene megismertetése iránt különösen elkötelezett előadó-művészete és a magyar zenei örökség továbbadásában is kiemelkedően sikeres munkája, értékteljesítő művészi, valamint nagy hatású és nemzedékeket inspiráló oktatói tevékenysége elismeréseként;

Vitézy László Balázs Béla-díjas filmrendező, forgatókönyvíró, kiváló és érdemes művész Magyarország számára kivételesen értékes és az egyetemes filmművészetet is gazdagító művészi pályafutása, a Budapesti Iskola ikonikus alakjaként a szocializmus tabutémáit szociografikus alaposágra építő kifinomult művészi igénnyel megjelenítő alkotásai, a magyar irodalom klasszikus műveit méltó

módon adaptáló rendezései elismeréseként;

Záborszky Kálmán Liszt Ferenc-díjas karmester, gordonkaművész, kiváló és érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása, gordonkaművészként és karmesterként is kiemelkedő művészete, zenésznemzedékek sorát inspiráló és a művészettel nevelés mellett a kultúrák közvetítéséért is elkötelezett oktatói és intézményvezetői munkája, a Szent István Filharmonikusok vezető karmestereként végzett sikeres és nagy hatású tevékenysége elismeréseként.

Széchenyi-díjat kapott:

Dr. Anisits Ferenc gépészmérnök, nyugalmazott vezetőmérnök, címzetes egyetemi tanár Magyarország számára kivételesen értékes pályafutása, a kimagasló magyar mérnöki teljesítmény egyik legjelesebb képviselőjeként a dízelmotorok fejlesztésében elért világszínvonalú eredményei, innovatív és sikeres mérnöki munkája elismeréseként;

Dr. Gaál Botond teológus, matematika-fizika szakos tanár, nyugalmazott egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora Magyarország számára kivételesen értékes, több évtizedes oktatói és kutatói tevékenysége, a keresztyén gondolkodás és a modern természettudományok kapcsolatának református történeti és elméleti alapjainak kidolgozása terén kiemelkedő szakmai munkája elismeréseként;

Dr. Horváth Tamás László állatorvos, kutatóprofesszor, tanszékvezető egyetemi tanár Magyarország számára kivételesen értékes és nem-

zetközi szinten is jelentős neurológiai kutatásai, a magyar felsőoktatás nemzetközi kapcsolatainak kiépítése és a nemzetközi tudományos együttműködések kialakítása terén egyaránt kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként;

Dr. Kahler Frigyes jogtörténész, kutató, nyugalmazott törvényszéki büntetőkollegium-vezető bíró Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása, számos történelmi korszakot és témakört felölelő, hiánypótló kutatásai és publikációi, generációk számára meghatározó oktatói munkája elismeréseként;

Kamarás Katalin fizikus, kutatóprofesszor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása során az infravörös spektroszkópia szilárdtestfizikai alkalmazásainak fejlesztése és hazai meghonosítása érdekében végzett iskolateremtő tevékenysége elismeréseként;

Kaptay György kohómérnök, tanszékvezető egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása, különösen az anyagegyensúlyok, az elektrokémiai szintézis, a határfelületi jelenségek és a nanoanyagok tudományterületén elért eredményei, illetve kiváló oktatói és tudományos kutatói munkája, valamint értékes oktatási és kutatásszervezői tevékenysége elismeréseként;

Kocsis Károly geográfus, intézetigazgató egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása, különösen a nemzetközileg is jelentős geográfiai-kartográfiai gyűjtemény, a Magyarország Nemzeti Atlaszának megalkotása és kiadása érdekében, illetve a társadalomföldrajz területén végzett, Kárpát-medencei szemléletű kutatói és oktatói tevékenysége elismeréseként;

Marosi György János vegyészmérnök, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása során a polimer kompozitok és gyógyszerrendszerek innovatív, biztonságos technológiáinak kifejlesztése és ipari bevezetése terén elért, nemzetközileg is kiemelkedő eredményei, valamint iskolateremtő kutatói-oktatói tevékenysége elismeréseként;

Miklósi Ádám etológus, intézet- és tanszékvezető egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása során a kutyák viselkedésének és problémamegoldó képességének vizsgálatával elért, világviszonylatban is jelentős kuta-

tási teljesítménye, valamint a szociális robotok új generációját kialakító etorobotika megalapítása terén végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként;

Péntek János nyelvész, professor emeritus, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályája során a kisebbségben élő magyarság anyanyelvhasználatának kutatásában, illetve a népnyelv és a népi kultúra viszonyának vizsgálatában elért eredményei, valamint iskolateremtő oktatómunkája és példaértékű szociolingvisztikai, dialektológiai életműve elismeréseként;

Dr. Raczy Pál régész, professor emeritus, egyetemi tanár Magyarország számára kivételesen értékes, a Kárpát-medence újkőkorának és rézkorának meghatározó kutatójaként végzett iskolateremtő tudományos eredményei, nemzetközileg is nagyra értékelt kutatói, oktatói és tudományos szervezői pályája elismeréseként;

Dr. Salma Imre légkörkémikus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása során a légkörkémia és -fizika területén, különösen az aeroszol keletkezésének, kölcsönhatásainak, valamint környezeti, éghajlati és egészségügyi következményeinek feltárásában elért eredményei, nemzetközileg is jelentős kutatói tevékenysége és magas színvonalú oktatói munkája elismeréseként;

Dr. Solymosi-Tari Emőke Szabolcsi Bence-díjas zenetörténész,

egyetemi docens, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása, a zenetudományi kutatások és a zene-pedagógia területén egyaránt jelentős eredményei, az általa szerkesztett és vezetett innovatív, a zene és a társművészetek magas színvonalú terjesztését szolgáló művészeti sorozatok tekintetében is kiemelkedő tevékenysége elismeréseként;

Sperlágh Beáta neurofarmakológus, címzetes egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályafutása, különösen az agy energiaellátásáért felelős ATP molekula ideghálózatok közötti ingerületátviteli szerepének feltárása terén kivételes tudományos munkája, valamint a magyar gyógyszerkutatás sikeres nemzetközi képviselője terén is kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként;

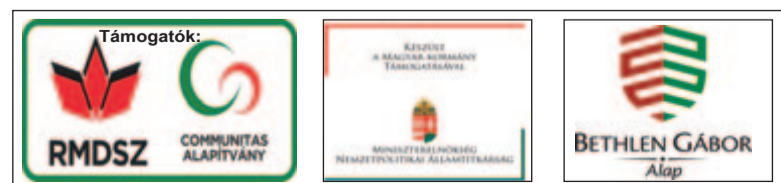
Dr. Szuromi Szabolcs kánonjogász, tanszékvezető egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora Magyarország számára kivételesen értékes tudományos pályája során a középkori egyházi irodalom és kánonjogtörténet területén végzett, világviszonylatban is kiemelkedő és elismert alapvető munkái, valamint az ezekhez kapcsolódó új tudományos módszerek és elméletek kidolgozása, bevezetése és nemzetközi szakmai szinten történő elfogadtatása terén végzett kiemelkedő szakmai munkája elismeréseként.

Záborszky Kálmán Liszt Ferenc-díjas karmester, gordonkaművész, kiváló és érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, miután átvette a Kossuth- és Széchenyi-díjakat, valamint a Magyar Érdemrend kitüntetések ünnepélyes átadásán, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen a Parlament kupolacsarnokában 2023. március 14-én. MTI/Koszticsák Szilárd

Anisits Ferenc gépészmérnök, nyugalmazott vezetőmérnök, címzetes egyetemi tanár átveszi a Széchenyi-díjat Novák Katalin köztársasági elnöktől a Kossuth- és Széchenyi-díjak, valamint a Magyar Érdemrend kitüntetések ünnepélyes átadásán az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulója rendezett ünnepségen a Parlament kupolacsarnokában 2023. március 14-én. Az államfő mellett Orbán Viktor miniszterelnök (b2). MTI/Koszticsák Szilárd

Elkezdődött a jegyárúsítás

Reflex Nemzetközi Színházi Fesztivál

Amint arról korábban is írtunk, idén több blokkban szervezik meg Sepsiszentgyörgyön a Reflex Nemzetközi Színházi Fesztivált. A neves szemle márciusi moduljának előadásaira nemrég elkezdődött a jegyárúsítás, az alábbiakban a március 24–28. között látható produciók helyszíneit és jegyárait közöljük.

Sarah Kane: **Blasted** (Andrei Mureșanu Színház, RO) r.: Bobi Pricop. Helyszín: az Andrei Mureșanu Színház terme – 20 lej

romeo@julia.com (M Studio, RO) r.: Frenák. Helyszín: Háromszék Táncestúdió – 15 lej (kedvezményes jegy: 10 lej)

Jü koncert/concert (HU). Helyszín: a Tamási Áron Színház nagyterme – 35 lej (kedvezményes jegy: 15 lej)

Stefan Kaegi: **Uncanny Valley** (Rimini Protokoll, DE) r.: Stefan Kaegi. Helyszín: a Tamási Áron Színház kamaraterme – 65 lej

A. P. Csehov: **Ványa bácsi** (Small Theatre of Vilnius, LT) r.: Tomi Janežič (Szlovénia, SI). Helyszín: Sepsis Aréna – 95 lej első kategóriájú jegy / 65 lej második kategóriájú jegy

Sławomir Mrożek nyomán: **A mérsárszék** (Witkacy Színház, Zakopane, PL) r.: Andrzej St. Dziuk.

Helyszín: Háromszék Táncestúdió – 100 lej

Pintér Béla: **Gyévuska** (Tamási Áron Színház) r.: Hegymegi Máté. Helyszín: a Tamási Áron Színház nagyterme, színpadra épített nézőtér – 25 lej (kedvezményes jegy 15 lej, szakmai jegy 12 lej)

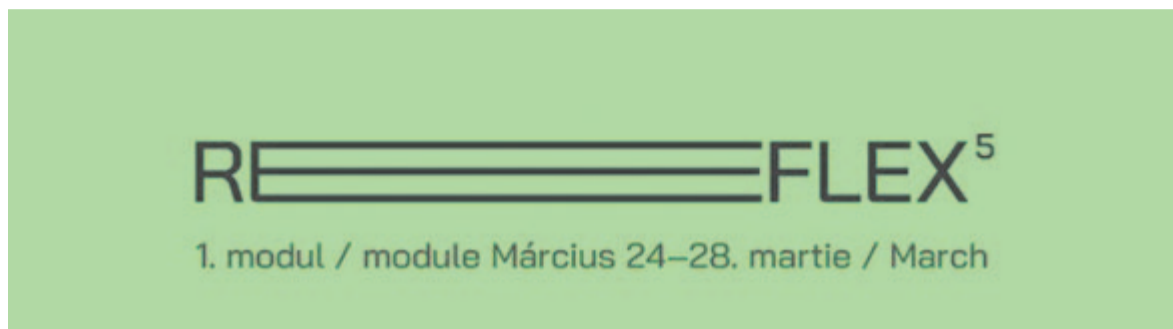
A szervezők nem tudnak minden előadásra kedvezményes jegyeket biztosítani, de a házigazda intézmény előadásaira és a Magyaror-

szágról érkező Jü koncertre is rendelkezésre áll bizonyos számú kedvezményes belépő diákoknak, nyugdíjasoknak, szakmabelieknek. Színművészeti egyetemi hallgatók vagy drámaosztályos középiskolás diákok tízes csoportjai igényelhetnek csoportos szakmai jegyet a következő előadásokra: Ványa bácsi, Uncanny Valley, Gyévuska, romeo@julia.com, Jü koncert. A fesztivál valamennyi előadására jegyek kaphatók a reflexfest.ro, il-

letve a biletmaster.ro honlapon, valamint a sepsiszentgyörgyi központi jegyirodában.

Reflex-mecénásbérlet

A korábbi fesztiválok gyakorlathoz hűen mindazok számára, akik támogatni szeretnék a fesztivál első, márciusi modulját, Reflex-mecénásbérlet vásárlását is lehetővé teszi a Tamási Áron Színház, mely belépésre jogosít az első modul minden előadására. Egy Reflex-mecénásbérlet ára 500 lej, két bérlet kedvezményesen 800 lejbe kerül. A sepsiszentgyörgyi központi jegyirodában személyesen megvásárolható bérletek száma korlátozott, ezekkel kapcsolatosan további információért a 0726 083 338-as telefonszámot hívhatják az érdeklődők. A központi jegyiroda nyitvatartási rendje: hétköznapokon 9–16, pénteken 9–13 óra között. Előadások előtt egy órával nyit a pénztár. (Knb.)

Felvételit hirdet a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem

Az egyetem Magyar Művészeti Karán június-júliusban kezdődik a beiratkozás alap- és magiszteri képzésekre, a felvételi az ezt követő héten lesz.

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Magyar Kara a következő szakokra hirdet felvételt:

Alapképzés

Színház- és előadóművészetek: színész, koreográfia, teatrológia.

Vizuális művészetek: látványtervezés.

Film és média: audiovizuális kommunikáció – forgatókönyv- és reklámírás, média.

Zene: zene.

Magiszteri képzés

Színház- és előadóművészetek: színművészet, bábművészet, alkalmazott bábművészet, drámáírás.

Film és média: művészetek és új média.

Zene: korszerű zenei koncepciók.

Az egyetem oktatói májustól hétfégenként ingyenes felvételi felkészítőt tartanak az egyetem honlapján közölt beosztás szerint. További információk az egyetem honlapján, illetve az egyetem hirdetőfelületein találhatóak. (www.szini.ro, www.uat.ro) További elérhetőségek: +40265266281 (telefon/fax), e-mail: felveteli@uat.ro, székhely: Köteles Sámuel utca 6. szám, Marosvásárhely.

Március 15.

Felújított filmklasszikusokkal tiszteleg Petőfi Sándor előtt a Filmio

Felújított filmklasszikusokból álló tematikus összeállítással tiszteleg Petőfi Sándor előtt a Filmio a nemzeti ünnephez, valamint a Petőfi 200 emlékévéhez kapcsolódva – tudatta a Nemzeti Filmintézet (NFI) keddi közleményében.

A Nemzeti Filmintézet streaming platformján egész márciusban fókuszban vannak a 200 éve született költő alakját felidéző, valamint az 1848–49-es szabadságharcot bemutató filmek, amelyek sora az emlékévé ideje alatt folyamatosan újabb alkotásokkal bővül – emelik ki a közleményben.

Először látható online Elek Judit 1984-es *Mária-nap* című mozifilmje, amelyben a Szendrey család tagjai csaknem húsz évvel a forradalom után, egy családi összejövetel során kénytelenek szembenézni elfojtott érzelmeikkel. A költő szü-

Föltámadott a tenger

letésének 150. évfordulójára készült Jancsó Miklós forgatókönyvéből a *Lant és kard* című, 1973-as kísérleti rövidfilm, amely a forradalom látomászerűen megidézett motívumaival idézi fel Petőfi Sándor alakját – áll a közleményben.

Március 16-án debütált az 1848-as forradalom és szabadságharc monumentális, felújított filmfeldolgozása, a *Föltámadott a tenger*, amely Petőfi, Bem és a márciusi ifjak szemszögéből mutatja be az eseményeket, az 1950-es évek ízlésének és szocialista ideológiájának megfelelő feldolgozásban. Március 23-tól a kisebbeket csalogatja a képernyő elé Dékány Ferenc 1988-ban készült, *Arany Lacinak* című animációs kisfilmje.

Március 30-tól lesz látható Lányi András 1974-es alkotása, a *Segesvár*. A Balázs Béla Stúdióban készült kísérleti filmben a forradalom évfordulóján tartott megemlékezésre készülő politikusok egymásnak feszülnek, hogy mindenki a maga javára fordíthassa a forradalom szimbólumává lett Petőfi Sándor emléket.

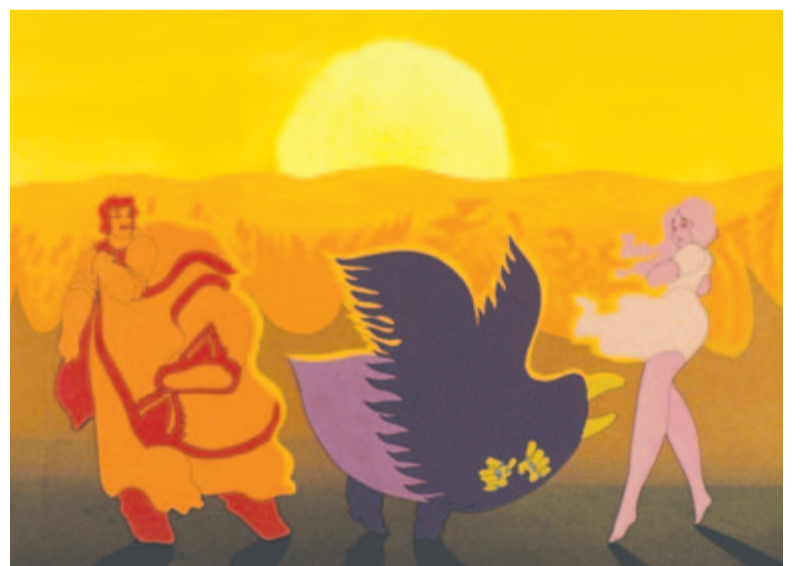
Az intézmény kiemeli, hogy a Petőfi 200 emlékévé alkalmából a Filmio kínálata egész évben további felújított alkotásokkal bővül: így Janovics Jenő, a magyar filmgyártás egyik úttörőjének *Falu végén kurta kocsmá* (1939) című rövidfilmjével, Lisziák Elek 1975-ös animációs alkotásával, *A helység kalapácsával*, Olcsai-Kiss Zoltán *Megy a juhász a számaron* (1948) című bábfilmjével, valamint Zsabka Kálmán *Szeptember végén* (1942) című alkotásával – áll a közleményben.

Az NFI közleményében hangsúlyozza, hogy a Filmión a márciusi újdonságok mellett jelenleg is számos film található, amelyeket Petőfi Sándor alakja, illetve a költő művei ihlettek: filmtörténeti jelentőségű alkotás Jankovics Marcell *János vitéz* (1973) című, egész estés animációja, illetve az elbeszélő költemény alapján született daljáték filmváltozata, az 1938-as *János vitéz* Gaál Béla rendezésében. A költő születésének 150. évfordulója alkalmából készült *Petőfi '73* című filmben farmeros, középiskolás diákok elevenítik fel az 1848–49-es forradalom és szabadságharc eseményeit Petőfi szemszögéből, a '70-es évek korszakában.

A Nemzeti Filmintézet által indított Filmión jelenleg mintegy 600 magyar film közül válogathat a közönség.

Segesvár

János vitéz

Egyedülálló kiállítással nyit novemberben a Székely Nemzeti Múzeum

Megújult szemlélettel és újragondolt koncepcióval, a Magyar Génius program által finanszírozott korszerű kiállítással nyit novemberben a felújított Székely Nemzeti Múzeum Sepsiszentgyörgyön – közölte hétfőn az intézmény.

A székelyföldi közgyűjtemény székhelyét, a Kós Károly által tervezett ikonikus múzeumépületet több évig tartó felújítás után novemberben nyitják meg a nagyközönség előtt – írta az MTI-nek küldött hétfői közleményében az intézmény. Új szemléleti és módszertani alapokra helyezett kiállításokkal várják a látogatókat, melyeket a Magyar Génius programban 2021-ben elnyert pályázat révén valósítanak meg.

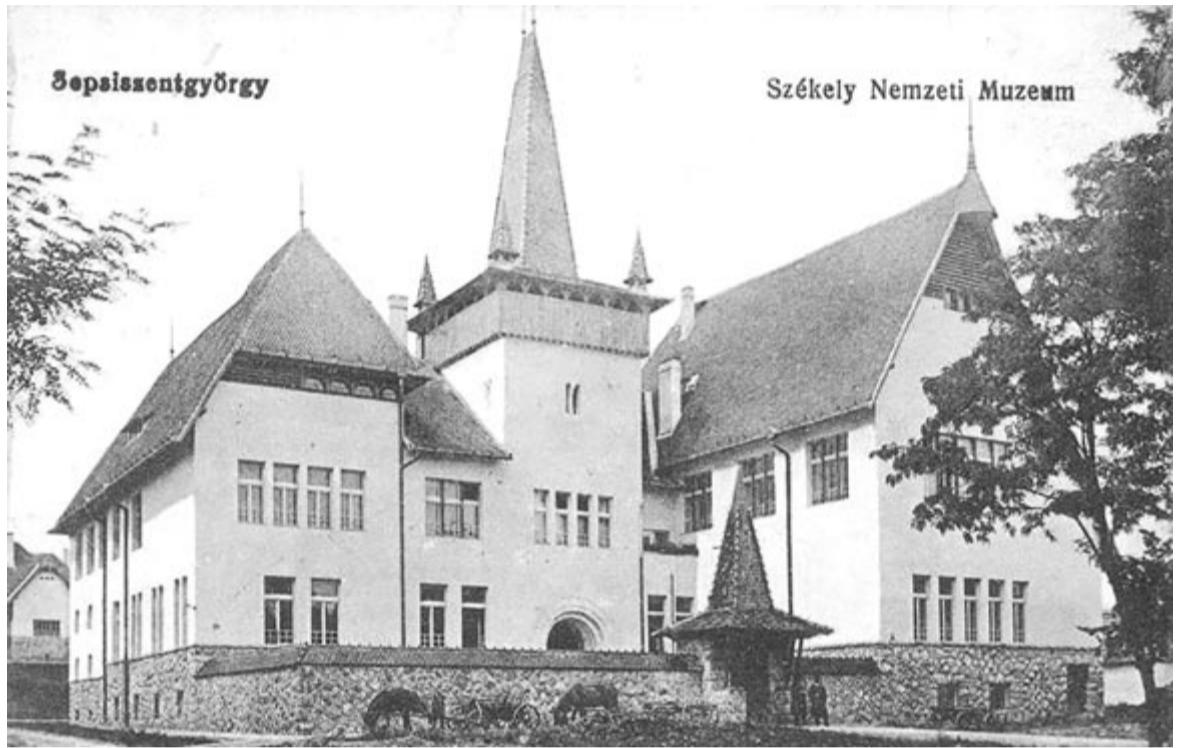
Az elnyert összeget az első időszakos kiállítás létrehozására fordítják, így a *Géniusok a hősök mögött* című tárlat megújult szemlélettel, teljesen újragondolt kiállításrendezési koncepcióval készült el.

„Az újszerű témakezelés és meg-

jelenítés az erdélyi magyar muzeológiában újdonságként tálalt egyedi megközelítéssel társul majd: a háromszéki önvédelmi harc megszervezését kiemelten közösségi szempontból vizsgálja és mutatja be a szakmai kurátorcsapat, nem halványítva a kanonizált hősök vitathatatlan szerepét” – áll a közleményben.

Eszerint a tárlat célja, hogy megjelenítse a szabadságharc háromszéki eseményeit, önvédelmi harcát, hadiiparának megszervezését, a forradalom hátszágának történéseit, a hősök mögötti géniuszokat és a közösséget, a női szerepeket is ki-domborítsa.

„Kiemelt hangsúlyt kap majd a kiállítás múzeumpedagógiai hasznosítása is, hiszen a múzeum évek óta arra törekszik, hogy minden korosztályt részvételre, interaktivitásra ösztönözzön a hazaszeretetre nevelés, a nemzeti identitás megerősítése, a nemzeti összefogás történelmi szerepének és a példaképek

Fotó: virtualisszekelyfold.ro

fontosságának felismertetése mellett” – fogalmaz a közlemény.

A legnagyobb határon túli közgyűjtemény, a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum felújításáról 2017-ben írtak alá finanszírozási szerződést. A kivitelezési munkálatok csak 2021-ben kezdődhetek el, mivel sokáig egyetlen cég sem jelentkezett a munkálatra. A 21,8 millió lejes (1,7 milliárd forint) beruházás a regionális operatív program keretében valósul meg.

Azóta helyreállították a Kós Károly tervezte épületegyüttest, növelték a kiállítótereket, külön termet alakítottak ki a múzeumpedagógiai tevékenységek számára, és egy szuvenírboltot is létrehoztak. A múzeumkertet is átrendezik, a tervek szerint itt is lesznek rendezvények.

Elhunyt Őe Kenzaburo Nobel-díjas japán író

Nyolcvannyolc éves korában elhunyt Őe Kenzaburo Nobel-díjas japán író, béke- és antinukleáris aktivista – jelentette be hétfőn kiadója, a Kodansha Ltd. A Kyodo japán hírügynökség által ismertett közlemény szerint az író március 3-án hunyt el végelgyengülésben, a temetést a család már meg is tartotta, későbbre azonban terveznek egy nyilvános gyászszertartást.

Őe Kenzaburo 1994-ben kapta meg az irodalmi Nobel-díjat, másodikként a japán szerzők közül. A II. világháború utáni időszak egyik legünnepeltebb japán írójának számító szerző annak idején küzdött Japán pacifista alkotmányáért, a fukusimai atomerőmű földrengés és szökőár okozta 2011-es katasztrófája után pedig a japán atomerőművek bezárásáért kampányolt.

Őe Kenzaburo ősi számuráj családban született Shikoku szigetén, az erdők övezte Ose faluban 1935-ben. Nagyanyja az egyik legismertebb helyi mesemondó asszony volt, és ennek köszönhetően Őe a világ keletkezéséről, a japán nép sorsának alakulásáról szóló csodás történetek, legendák körében nőtt fel. Ez a csodavilág gyökereit ellentétben állt az iskolában kapott hagyományos nacionalista-militarista neveléssel. A középiskola után a tokiói egyetem francia szakán folytatta tanulmányait, 1959-ben végzősként Jean-Paul Sartre-ról írta szakdolgozatát.

Még egyetemistaként kezdett írással foglalkozni a kortárs francia és amerikai irodalom hatására. Első írói sikere *Mint egy állatot* című el-

beszélése volt, amelyért 1958-ban megkapta a fiatal szerzőknek megítélhető legrangosabb elismerést, az Akutagava-díjat. Még ugyanebben az évben megjelent első regénye is (*Rügytépés, bárányvadászat*),

amelyben felidézte, hogyan dúlta fel a háború a vidéki fiatalság életét. Az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején több erősen egzisztencialista hatást mutató regényt írt. Ekkoriban az új baloldal jelentős

alakja, a japán értelmiség egyik hangadója volt, később egyre inkább jobboldalivá vált, de soha nem csatlakozott párthoz, független értelmiségiként bírálta többek között Japán fegyverkezését.

A hatvanas évek elején Norman Mailer hatása alá került, aki szerint a huszadik század irodalmának már csak a szex, a nemiség maradt mint megíratlan téma. E felfogás jegyében fogant *A szexuális ember* és a *Magánélmények* című regénye. 1960-ban megnősült, három gyermeke közül az 1963-ban született Hikari agykárosodással jött a világra. A szülők ettől kezdve szinte minden idejüket fiuk nevelésének szentelték, aki páratlan zenei tehetségének és a fejlesztésére fordított energiának köszönhetően napjaink egyik legismertebb japán zeneszerzője lett. Az ő nevelésével kapcsolatos apró sikerek ihlették Kenzaburo *A Healing Family (Egy gyógyító család)* című könyvét, amely 1996-ban jelent meg.

Hikari születése Kenzaburo életében és munkásságában is fordulópontot jelentett. Addig a politikai, társadalmi kérdések álltak műveinek középpontjában, ezután magánéletének problémái kerültek fókuszba. Jelentősek a szülőföld rejtelmes-varázslatos mitológiájának és a modern civilizáció goromba tényeinek kettős terepén játszódó szimbolikus történetei, mint a *Hangtalan kiáltás* és a *Futball-lázadás* – ez utóbbiért ítéltek neki oda 1994-ben a Nobel-díjat.

Az író a kilencvenes évektől a miszticizmus felé hajlott, az élet és

a halál, a megváltás alapvető kérdéseit vizsgálta számos, egyre inkább formabontó regényében és esszéjében. Ugyanakkor a japán történelem vitatott kérdéseivel is foglalkozott műveiben, bár ezt sokan nem nézték jó szemmel. 2005-ben két nyugalmazott tiszt beperelte az *Okinavai jegyzetek* című művéért, amelyben Kenzaburo a császári hadsereget tette felelőssé azért a tömeges öngyilkosságért, amelyet Okinava és a közeli szigetek lakói követtek el 1945 márciusában, közvetlenül az amerikai csapatok partraszállása előtt. Az évekig húzódó per végén a bíróság kimondta, hogy az író bizonyított dolgokat írt le a könyvében, és nem sértette meg hazáját a leírtakkal.

Kenzaburo aktívan részt vett az atomenergia elleni kampányban is, a 2011. márciusi fukusimai atom-baleset után az akkori miniszterelnöknek írt üzenetében a nukleáris energia felhasználása ellen emelte fel szavát. 2012 júliusában egyik szervezője volt annak a hatalmas tüntetésnek, amelyet az atomipar újraélesztése ellen tartottak Tokió belyárosában.

Őe Kenzaburo műveit mintegy harminc nyelvre fordították le, magyarul néhány novellája és a *Futball-lázadás* című regénye olvasható. Az író 1997-ben egy konferencia díszvendégeként Magyarországon is járt, és akkor elmondta, hogy gyermekkorában, a II. világháború idején édesanyja magyar népmeséket olvasott fel neki.

Forrás: Facebook

A szemét útja

(Folytatás az 1. oldalról)

Eddig egy osztrák érdekelttségű cég volt a szolgáltató Marosvásárhelyen és a környező településeken, de vele szerződést bontott a hulladékgazdálkodás menedzsmentjével megbízott Ecolect Közösségi Társulás. Az utcai takarítást március 16-tól a Sylevy Cleaning végzi.

A szelektív hulladékgyűjtés évekként teljes gőzzel kellett volna beinduljon, de még mindig csak gyermekcipőben jár. Arra voltunk kíváncsiak, milyen utat tesz meg a kukába kerülő hulladék, ha jó eséllyel felkerül a szemeteskoszra, és mi a magyarázata annak, hogy a szelektív hulladékgyűjtést nem sikerül az elvárt módon kivitelezni.

Két helyszínre látogattunk el, előbb a maroskeresztúri telephelyre, majd a szentpáli mechanikai és biológiai kezelőállomásra és a lerakóba, hogy a helyszínen tájékozódjunk. A maroskeresztúri telephelyre *Máté János*, az ADI Ecolect megbízott szakembere kísért el.

A szelektíven gyűjtött hulladék, továbbá a zöld-, azaz a „tisztá” szerves hulladék az egész megyéből a maroskeresztúri telephelyre kerül. A szászrégeni, balavásári, dicső-szentmártoni, mezőricsei válogató-átrakó állomások csak mint átrakóállomások szerepelnek az integrált hulladékgazdálkodási rendszerben. A maroskeresztúri szelektív hulladékot válogató állomás szolgálja ki az egész megyét. Azt is tudni kell, hogy Maroskeresztúron a válogatóállomás mellett egy átrakó- és egy komposztáló- is üzemel.

A tervezett 28 000 tonna szelektív hulladékmennyiségnek még 10 százaléka sem került a válogatóba

– Az integrált hulladékgazdálkodás több tényezőtől függ: a lakosságtól, az önkormányzatoktól, a

tételek mellett az OIREP-től (környezeti felelősség-átvállalási szervezet a csomagolóanyagok terén) külön pénzeket lehet visszaigényelni, amelyek szintén visszakerülhetnek a rendszerbe. Nagyon jó lenne, ha a szelektív válogatóba maximális hulladékmennyiség kerülne! Ennek egyenes hatása lenne a szemétdíjakra, mert ha a rendszerbe pénzt tudunk visszaforgatni, minimalizálni tudnánk a díjak növekedését, vagy szinten tudnánk tartani azokat. Tehát a lakosság érdeke is, hogy teljes hatáskörrel működjön a rendszer, és maximális mennyiségű szelektív és zöldhulladék kerüljön ide.

A maroskeresztúri válogatóállomás kapacitása évi 28 000 tonna, de tavaly mindössze kb. 2500 tonna hulladék érkezett ide, tehát nagyon messze tartunk attól, amit elterveztek – mondta *Máté János*, a maroskeresztúri válogató-, átrakó- és komposztálóállomás Ecolect által megbízott felügyelője.

Évekig egy gramm szelektív hulladék sem került a válogatóállomásra

Felvetettük a tömbházlakók panaszaikat, miszerint nem adták a feladatot a szelektív hulladékgyűjtésre, nincsenek megfelelő konténerek, gyűjtőpontok, holott szívesen gyűjtenék szelektíven a hulladékot. Marosvásárhelyen jelenleg csak a magánházaknál, elvétve a lakónegyedekben léteznek szelektív kukák, de azokba is vegyesen öntik be a szemetet, mondván, hogy nincs értelme szelektíven gyűjteni, mert jön a szemeteskoszi, és a munkások mindent egybeöntenek.

– Biztos van ebben igazság. Viszont, ha meghallgatod a másik felet is, a szolgáltatót, ő azt mondja, hogy sok esetben úgy tűnik, szelektíven gyűjtötték a hulladékot, de amikor kiürítik, kiderül, hogy mindent beledobtak, nem szelektíven a gyűjtés. Nyilvánvalóan a szolgáltató

Fotók: Nagy Tibor

A válogató megépítésekor sántított a koncepció

Maroskeresztúron több típusú hulladékot válogatnak: üveget, alumíniumot, más típusú fémet, különböző típusú műanyagokat, a pillepalackot színek szerint, a különböző sűrűségű polietilént, fóliát, papírt és kartont. A hulladék szalagon halad, s frakciónként kerülnek a boksokba. A kiválogatott egyenemű hulladékot préselik és bálázzák. Ezeket a bálákat értékesítik.

– Több típusú hulladékot is lehetne válogatni, de amikor megtervezték a válogatót, nem gondoltak arra, hogy szélesebb lesz a hulladékszála annál, amit válogatni lehet. Véleményem szerint nem volt elég jó a koncepció. A rendszert át kell gondolni, olyan befektetést kellene eszközölni, ami megengedi több frakció kiválogatását. Két válogatóvonal készült: egy a műanyagok és egy a papírnak, négy-négy tárolóbokszal, de ez nem elegendő – mondta a szakember.

Évente 35-40 000 ezer újrahasznosítható hulladékot kellene termeljen a megye

– Maros megye hulladékgazdálkodását hét régióra osztották, mindenkinek van egy szolgáltatója. A szolgáltatóknak a szerződések értelmében kötelezettsége két hulladék-összetétel- (kompozíció-) elemzést készíteni évente. Ebből megtudjuk, milyen a szemét összetétele, s kiszámítható, mennyi benne az újrahasznosítható anyag. A törvény értelmében, ha nincs kompozícióelemzés, akkor a keletkező hulladékmennyiség 33 százalékát tekintjük újrahasznosítható anyagnak. Durván számolva, ha Maros megyében 120-130 ezer tonna hulladék keletkezik évente, akkor 35-40 ezer tonna újrahasznosítható hulladékot kellene nyernünk. Ehhez képest a szelektív hulladékgyűjtés csak most kezd beindulni, főleg amióta az újrahasznosítható hulladékot vidéken is házról házra járva gyűjtik. Minden zónából hoznak, de pillanatnyilag még nagyon keveset. A nagyáruházaknak/cégeknek, a háztartásnak megfelelő hulladékot kivéve, lehetőségük van begyűjtő és újrahasznosító cégekkel szerződést kötni, ezek a hulladékok nem kerülnek be az integrált rendszerbe – mondta *Máté János*.

A kérdéseinkre, hogy szakemberként hogyan látja, miként lehetne felgyorsítani a szelektív hulladékgyűjtést, elmondta:

– A szolgáltatóknak sok tudatosító kampányt kellene végezniük. Ha a lakosságban

tudatosítjuk azt, hogy ha szelektíven gyűjtik a hulladékot, minimálisan nőnének, esetleg stagnálhatnának a szemétdíjak, sőt akár csökkenhetnének is, ez már hatalmas előrelépés volna. A szolgáltatókat keményen kellene ellenőrizni, hogy ne mulasszák el a szelektív gyűjtést.

– *De hogyan gyűjtsön a lakosság szelektíven, ha a konténereket még ki sem helyezte a szolgáltató?* – kérdeztük ismételtelen.

– A lakónegyedenkénti gyűjtőpontokon – amely az önkormányzathoz tartozó infrastruktúra – az önkormányzat kukái mellé saját kukáit kell kihelyezze a szolgáltató. De a 2-es régióban a szerződés körül nézeteltérések voltak, szerződésbontás következett be, gyakorlatilag egy átmeneti periódusban vagyunk, aminek személy szerint nem örülök. Sokkal jobban örültem volna, ha tiszta lapokkal, végre mindenki végezhetné a munkáját – mondta *Máté János*, hozzátéve, hogy az ideiglenes állapot valamikor április elején zárulhatna le.

A válogatóállomás 13 alkalmazottól vált meg

Az Iridex által üzemeltetett maroskeresztúri átrakó-, válogató- és komposztálóállomáson februárban még 54 alkalmazott dolgozott, de mivel a vártnál kevesebb hulladékmennyiség érkezett, 13 alkalmazottól meg kellett válni – mondta *Molnár Róbert*, a telephely vezetője.

Az alkalmazottak nagy része kézi munkát végez, szalagon érkezik a szelektív hulladék, ezt kell szétválogatni. Tulajdonképpen az egész hulladékot át kell fésülni. Sokszor rothadó, nagyon bűzös szerves anyagok is vannak a szelektív hulladék között, ez nagyon nehezíti a munkafolyamatot – mondta a telephely vezetője.

A Marosvásárhely és Nyárádszereda környéki települések vegyes háztartási hulladéka is Maroskeresztúrra, az átrakóállomásra kerül, ahonnan a szentpáli mechanikai-biológiai kezelőállomásra viszik, majd végül a kezelt hulladékot a lerakóba szállítják. A szemétnak ezt az állomását egy következő lap-számban járjuk körül.

Közlemény

A Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség (Agenția pentru Protecția Mediului Mureș) közli az érintettekkel és az érdeklődőkkel, hogy kiadta a Marosvásárhely megyei jogú város által benyújtott *Jövőkép 2030 – Marosvásárhely megyei jogú város nagyvárosi szemléletű integrált városfejlesztési stratégiája* (Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Mureș în context metropolitan – Orizont 2030) elnevezésű tervdokumentumra vonatkozó környezetvédelmi szakvéleményt. Az erre vonatkozó határozatot az ügynökség <http://apmms.anpm.ro> honlapján fogják megjelentetni, továbbá kifüggesztik az előbbi, valamint Marosvásárhely Polgármesteri Hivatalának és helyi képviselő-testületének a székhelyén.

Soós Zoltán
polgármester

**A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!**

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (18810)

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ácsmunkát, terasz készítést, garázsfelújítást, külső-belső szigetelést, meszelést, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát. Tel. 0747-508-707, Misi. (19016-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Nem múlik az érzés, nem szűnt meg a hiányod! Tegnap egy éve, hogy elmentél, CSISZÉR IGNÁC! Te voltál a világon a legjobb férj, apa, nagyapa, dédnagyapa, após, sógor, testvér és barát! Nincs is hozzád mérhető hősie dalia! Szomorú szívvel emlékezni fogunk rád örökké, amíg élünk. Az élet szomorúan megy tovább nélküled, és megemlékezünk rólad minden áldott évben. Nem hallhatjuk többé hangod lágy moraját, tanító szavaid értékes sorát. Könnyes szemmel nézünk az ég felé minden március 17-én délben. Isten nyugtasson! A szívünkben mindig élni fogsz. Szeretteid. (19100-I)

szolgáltatóktól, az ADI Ecolecttől és a megyei tanácstól. Mindenki kellene tudja a ráosztott szerepet, el kellene végezze a feladatát, és akkor nyilvánvaló, hogy olajozottabban működne minden. Sajnos minden szereplőnek bőven van mit igazítani, „sepregetnie” a háza táján. Nyilvánvaló, a legeslegfontosabb az első láncszem, a gyűjtés és a szállítás, azaz a szolgáltatóké volna, akik azon túlmenően, hogy ellátnak ezt a feladatot, tudatosító kampányokkal kellene felvilágosítsák a lakosságot a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról. Az integrált hulladékgazdálkodási rendszernek Maroskeresztúrt az a pontja, ahol pénz térülhet meg, mert a szelektíven kiválogatott hulladékot értékesítik, és miután a szolgáltató levonja a költségeit, az esetlegesen megmaradó összeg visszakerülhetne a rendszerbe. A csomagolóanyagokra bizonyos fel-

tót ellenőrizzük, hogy úgy végezze a feladatát, ahogy elő van írva. Jó, hogy a magánházaknál kezdett működni a szelektív gyűjtés. Addig, amíg tavaly novemberben a Brantner el nem kezdett szolgáltatni a 2-es zónában, a maroskeresztúri válogatóállomásra ebből a zónából gyakorlatilag egy gramm szelektív hulladék sem került – mondta a felügyelő. Hogy mi lett azzal a szelektíven gyűjtött hulladékkal, amit az előző szolgáltatók gyűjtöttek be, erre nem tudtak válaszolni. Az ő háztáskörüket csak arra az időszakra terjed ki, amióta az ADI Ecolect kötött szerződést a 2-es zóna szolgáltatójával. Előtte minden önkormányzatnak önálló szerződése volt a hulladékgyűjtő szolgáltatókkal. A törvény értelmében kötelességük volt a hulladék útját követni, nyilvánvaló, hogy az önkormányzatok kellene tudják, hová került a hulladék – mondta a felügyelő.

MAROS MEGYEI TANÁCS
ELNÖK

2023. március 17-én kelt
93. számú rendelet

A Maros Megyei Tanács nyilvános soros ülésének összehívásáról

A Maros Megyei Tanács elnöke,

az utólag módosított és kiegészített, a közigazgatási törvénykönyvre vonatkozó 57/2019. sz. sürgősségi kormányrendelet 178. cikkelyének (1) bekezdése, a 179. cikkely, alátámasztva a 134. cikkely (1) bekezdésének a) pontjával, az (5) bekezdés a), a¹) és a²) pontjával, a 135. cikkely és a 196. cikkely (1) bekezdése b) pontjának előírásai alapján

elrendeli:

- 1. cikkely (1)** Összehívja 2023. március 23-án 14 órára a Maros Megyei Tanács plenumát nyilvános soros ülésre, a Közigazgatási Palota nagy gyűléstermébe.
- (2)** A soros ülés napirendjének tervezete a jelen rendelet szerves részét képező mellékletben található.
- 2. cikkely** A megyei tanács ülésének nyilvános jellegét a gyűlés élő közvetítésével biztosítják, amelyet az intézmény Facebook-oldalán lehet követni.
- 3. cikkely** Jelen rendeletet közzéteszik a helyi sajtóban és a hatóság weboldalán, és elküldik a megye főjegyzőjének, a megyei tanácsosoknak, a Maros Megyei Tanács szakapparátusához tartozó igazgatóságoknak, szolgálatoknak és osztályoknak.

Péter Ferenc
ELNÖK

Ellenjegyzí
Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

A Maros Megyei Tanács elnöke 2023.03.17-i 93. sz. rendeletének melléklete

**A Maros Megyei Tanács 2023. március 23-i soros ülésének
NAPIRENDTERVEZETE**

1. Határozattervezet a Maros Megyei Tanácsnak alárendelt kulturális intézmények egyes illetekeit és díjait jóváhagyó 109/2022. sz. Maros megyei tanácsi határozat kiegészítésére vonatkozóan.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

2. Határozattervezet a kerelőszentpáli ökológiai hulladékártalóba való szállítás, illetve tárolás működtetési díjainak módosítására vonatkozóan.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

3. Határozattervezet Maros megye 2023. évi általános költségvetésének kiigazításáról.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

4. Határozattervezet a Maros Megyei Tanács 2023. febr. 26-i 23. sz. határozatának módosításáról, amely a Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér ÖÜV. nem gazdasági jellegű légi tevékenységeinek finanszírozására, valamint a 2023. évi bevételi és kiadási költségvetés és a működési költségekre kapott állami támogatás elfogadására vonatkozik.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

5. Határozattervezet az Erdőszentgyörgy - 51360 sz. telekkönyvi számmal jegyzett út leválasztásáról, amely Maros megye köztulajdonát képezi.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

6. Határozattervezet a Maros Megyei Tanács beleegyezésének kinyilvánításáról Ádámos község által a „Szennyvízhálózat kiépítése Sövényfalva és Magyarkirályfalva településeken, Ádámos község, Maros megye” elnevezésű beruházás megvalósításának érdekében.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

7. Határozattervezet a Maros Megyei Tanács által koordinált 2023. évi gazdasági-szociális tevékenységek programjának jóváhagyásáról.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

8. Határozattervezet a volt Maros Megyei Tervezőintézet irattárának átvételéről és leltározó bizottsága név szerinti összetételének az aktualizálásáról.

Indítványozó: Kovács Mihály Levente, a Maros Megyei Tanács alelnöke

9. Határozattervezet Maros megye 2023. évi általános költségvetéséből a vissza nem térítendő finanszírozási szerződések odaítélésére benyújtott pályázatokat és dokumentációkat értékelő és kiválasztó bizottságok létrehozásáról.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

10. Határozattervezet a Maros Megyei Tanács 7/2019. sz., utólag módosított határozatának módosításáról a megyei tanács szakapparátusának, egyes szervezési intézkedéseinek a meghatározására vonatkozóan.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

11. Határozattervezet a Maros Megyei Tanács képviselőinek a Maros Megyei Tanács hálózatába tartozó közkórházak igazgatótanácsaiba történő kinevezéséről.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

12. Határozattervezet a Maros Megyei Tanács és egyes alárendelt közintézmények alkalmazottainak 2023. évi fizetésére vonatkozó egyes intézkedések meghatározásáról.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

13. Határozattervezet a Maros Megyei Tanács képviselőinek a Maros megyei intézménytelenítési folyamat felgyorsításával és a fogyatékkal élő felnőttek intézményi elhelyezésének megelőzésével foglalkozó bizottságba való kinevezéséről.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

14. Határozattervezet az „Intermodális szállítási terminál a Maros megyei Nyárádtő térségében” elnevezésű beruházás megvalósíthatósági tanulmányában javasolt forgatókönyv kiválasztására vonatkozóan.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

15. Határozattervezet Maros megye kockázatelemzési és fedezeti tervének jóváhagyásáról.

Indítványozó: Kovács Mihály Levente, a Maros Megyei Tanács alelnöke

16. Határozattervezet az utólag módosított, a Maros Megyei Tanács 2020. szeptember 30-i 155. sz. határozatával jóváhagyott „A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér melletti E60-as úton körforgalom kiépítése” elnevezésű beruházás műszaki-gazdasági mutatóinak aktualizálásáról.

Indítványozó: Ovidiu Georgescu, a Maros Megyei Tanács alelnöke

17. Határozattervezet „A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér melletti E60-as úton körforgalom kiépítése” elnevezésű beruházás megvalósítására vonatkozó egyes intézkedések jóváhagyásáról.

Indítványozó: Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke

18. Határozattervezet a Maros Megyei Tanács 2020. július 30-i 127. sz. határozatával jóváhagyott „Tűzoltószertár építése” elnevezésű beruházás műszaki-gazdasági mutatóinak aktualizálásáról.

Indítványozó: Ovidiu Georgescu, a Maros Megyei Tanács alelnöke

19. Kérdések, interpellációk, válaszok, vélemények.

Péter Ferenc
ELNÖK

